

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Korespondenčno prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 210.

V Ljubljani, v soboto 13. septembra 1890.

Letnik XVIII.

Irredenta v Celju in Trstu.

Na severu in jugu slovenskih pokrajin, na skrajnih mejah avstrijsko-pruskih in avstrijsko-laških pripetili so se minole dni dogodjaji, od katerih se obrača javno mnenje z gujusom in gnjevom, odločilne in merodajne kroge pa morajo navdajati z največjo čuječnostjo in opreznostjo. Na vdeležnike sokolskih slavnostij v Celju in gori v Opavi je nahujkana nemška druhal metala kamenje, jajca, pesek in krepelce — v Opavi so „nemške dame“ celo pljuvale na Sokole — člani občinskega in mestnega zastopništva so neki pouličnike spodbujali z besedo in dejanjem k nasilstvom. Kako ozadje ima to počenjanje, umeva le tisti, komur so znane velikonemške izjave in čudni pojavi pri „südmarkovem“ komersu znanih celjskih in graških nemških veličin, katere imajo celjski nacionalci za svoje prave apostole. Ti izgredi in napadi plemenske strasti in surovosti niso bili naperjeni samo zoper Slovence kot čuvarje národne ideje, temveč kot zoper živelj, v kojem štirski Velikonemci uvidevajo največjo zapreko in živ protest zoper svoje brezdomovinske nakane.

V sosednem Trstu bili smo baš svedoki sličnih dogodjajev, kateri so pa v javnosti pokazali drugo lice. Avstrijska vlada, kakor znano, morala je razpustiti šolsko društvo „Pro Patria“, ker se je uverila, da je delovanje njegovo državi nevarno. Laška vlada je kmalu na to, da ugodni željam avstrijske vlade, razpustila celo vrsto društev, ki so imela izživljajoče ime „Oberdank“ in „Barsanti“. In kaj je sledilo? Ta irredenta odgovorila je na vladne naredbe v Trstu z bombami in petardami, katerim je bil žrtev 12letni deček. Te dni je pa vlada naša odklonila potrjenje osnovi društva „Liga nazionale“, ki bi imelo nadomeščati brezdomovinsko društvo

„Pro Patria“. Delovanje laških društev na iztrebljenje Slovanov na jugu, izraža se z surovostmi, ki se običajno vrše v obliži — avstrijskega orla in vladnih poslopij.

Imajo li celjski Nemci in njih bratje na mejah pruskih ali avstrijski Lahji na laških mejah povod k pritožbam v národnem oziru? O tem bi njih slovenski sosedje lahko navajali neskončne in v nebo vpijoče krivice. Nemška národnost na Štirskem in Šlezkem in laška v Primorji in Trstu bila je v pravem pomenu besede — razvajena in božana. Kdo ne pomni še ljutih bojev, katere so bili Slovenci za mrvice enakopravnosti? Ta fanatična besnost, proti kateri se je moralo boriti slovensko pravo in ta strastipolna trnjeva pot, po kateri se je povspenjalo, ostala bode na veke za nasprotnike črna maroga javnega življenja in slovenske povestnice te dóbe.

In ni li znano, da se je na škodo Slovencev kar obsipal laški živelj z dobrotami in predpravicami? Centralistične vlade so z vsemi možnimi sredstvi skrbele, da je peščica Lahov v Trstu in našem Primorji nadvladala slovansko večino. Lah je zdaj gospod v šoli, on ima svoj notranji uradni jezik, on ima v obče vse, po čemer zastoj hrepeni in se bori Slovenec že mnoga desetletja. In kak sad je obrodilo to tlačenje Slovanov in negovanje Nemcev in Lahonov? Sredi lojalnega slovenskega ljudstva je na pruskih mejah nemška irredenta, na laških mejah pa laška!

Skrajni čas je, da se merodajni krogi energično pobrinejo, da nadomesté, kar je zanemarjenega, in da radikalno popravijo hibe prejšnjih dób. Moč in junaštvo, s katerim se upirajo in so se vzdržali v omenjenih mestih Slovani vzlic pritisku od vseh strani, je živ dokaz, da v utrjenje mej na severu in jugu države naše — ni še prepozno.

Dajte narodom, kar jim gré, ne izročajte jih v pogibelj šovinizmu, škilečemu preko črnožoltih mej! Ni Nemci v slovenskih pokrajinah in na severu, ni Lahji na jugu niso radi tega postali boljši Avstrijci, da so jim bili Slovani izročeni na milost in nemilost; prav nasprotno: glad njih mej jedjo postaja večji. Tržaške bombe in petarde, nakane irredente, celjski in opavski poulični napadi, s katerimi niso bili prizadeti samo Slovani, temveč tudi državna avtoriteta in njen ugled, so pač zadostni opomin, da bi Slovenci, iz cele duše vdani državi in dinastiji, ne bili dlje ovirani v svojem prostem razvoju. Iz Celja in Opave, iz Trsta in slovenskega Primorja, stolnic nemške in laške irredente, pa tisoč in tisoč zvestih slovanskih podanikov sodobno kliče: Čujte in varujte državo pred pogubo!

Shod obrtnikov na Dunaji.

I.

Vsemogočni kapitalizem, ki je kakor zmaj požiral pod liberalno vlado male obrtnike, vzbudil je med prijatelji obrtnega stanú veliko opravičeno nevoljo, ki se je vedno širila, ki je dvignila svoj glas tudi v postavodajalnih zbornicah. Sad teh razgovorov je bil nov obrtni zakon, za katerega se niso nobenega truda vstrašili avstrijski krščanski socijologi. Žal, da tudi pod sedanjo Taaffejevo vlado manchesterski liberalizem, smrtno sovražen prostemu obrtnemu razvoju, skoro neomejeno gospoduje ter da je vedel s svojim terorizmom, katerega razširja po časnikih, ž njim vpliva na javno mnenje in pritiska na vlado, tudi pri novem obrtnem zakonu vriniti določila, ki zakonu vzamejo skoro vse prednosti; žal, da zato moramo priznati, da v kljub temu novemu zakonu v resnici razmere za obrtnike v Avstriji niso skoro nič na boljšem.

LISTEK.

Zadnja dneva Marije Stuart.

(Spisal baron Keryn de Lettenhove; poslovenil J. Benkovič.)
(Konec.)

Morda naj bi ji bili ti ponavljajoči se udarci, ki so odmevali v spodnji dvorani tako, da jih je škotska kraljica morala slišati, v opomin, da se bliža ura, v kateri se izvrši smrtna obsodba. Nenadoma se odpró vrata oratorija, in žene zazró Marijo Stuart, kako se jim bliža. Toda sedaj ni bila taka, kakor po navadi, da bi težko stala po konci, potrta radi trpljenja, oslabelega telesa, ne, sedaj je bila po svojem višjem dušnem vzletu tako rekoč izpremenjena. Čelo se je dvigalo kvišku, oči so se milo svetile, obraz ji je žarel, in postava je bila večja in lepša kakor preje kedaj. Videlo se je, piše neki škotski pisatelj šestnajstega stoletja, kakor bi skoraj dvajsetletna ječa ne pustila na nji nikakega sledu, kakor da bi bila popolnoma ozdravljena svoje dolgoletne bolezni. Vsakdo je moral priznati, da je ni utrudila tako žalostna noč, katero je prebdela, in da ji bližajoči se konec ni provzročeval prav nobene smrtne bojazni. Saj ji je došlo krepilo iz nebeške hrane; in trdna nada, da jo čaka v bližini nebeški venec, vrnila ji je nenadoma, ne gledé na vso prestano nesrečo, one krasne poteze lepote in veličja, s katerimi je slovela nekđaj, v srečnih dnevih

svoje mladosti s kraljevim žezlom v lepi in blagi Franciji, katere ni pozabila nikdar, in katera je ponosna, da jo sme ohraniti v zvestem spominu.

Marija Stuart se je morala le še pripraviti, da se pokaže komisarjem angleške kraljice in došli množici, ki se je zbrala v grajski dvorani, kjer je bil postavljen usodepolni oder. To naj bi bil zadnji slovesni čin, v katerem se je hotela, po spričalu nekega sovrstnika, pokazati h krati kraljico-vdovo in kraljico, ki je pripravljena preliti svojo kri; o čemur se Brantôme izrazi „po kraljevsko umreti“.

Vzela je iz skrinj oblačila, katerih ni več rabila od onih, oh! tako kratko trajajočih slovesnosti na škotskem dvoru. Nosila je telovnik iz črnega satina in suknjico iz karmesin-rdečega žameta. Plašč iz črnega satina je imel viseče rokave in se je skončeval s povlečkom, obrobljenim s sobolom. Tako se je združevala s tožno barvo ona barva, katero rabi cerkev po liturgičnih obredih pri spominu mučencev.

Ker ni imela krone, nosila je v znak kraljeve časti visoko, krasno pokrivalo iz bele tančice in dolg pajčolan iz istega blaga, ki ji je segal doli do petá. Ako je kazal ta okras Marijo Stuart v njeni svetni slavi, pričali so zopet drugi znaki njeno pobožnost in ponižnost. Na vratu se ji je lesketal zlat križ z relikvijo od pravega križa, na katerega je pripela „Agnus Dei“; od pasu pa ji je visel molek s križem.

Ko so jo žene napravljale, razodevala jim je Marija Stuart globoko užaljena svoj nemir v ti

zadnji uri: kako zeló se ji krči srce, da jo bode končal rabelj. Prosila jih je, naj skrbno pazijo, da v trenutku, ko nagne glavo pod sekiro, in tudi po njeni smrti, ne bode oskrunjena niti njena kraljevska čast, niti sramožljivost krščanske žene. In ko sta se ponudili dvorni gospi, da ji pokrijeta modrec s prtom, spomnila se je, da hrani skrbno kós škotskega tartana, kateri jo je spominjal na tradicionalno nošo onega rodú, iz katerega so se narodili Stuarti.

Ko se je vrnila s Francoskega, ugajala ji je, bivajoči prve dni na Škotskem, — kakor poroča Brantôme, — „barbarska noša divjakov te dežeze“; in to je ni motilo, — pristavlja dotičnik, — da ne bi v tem barbarskem oblačilu nastopala kot „prava kraljica“. Morda se ga je posluževala tudi zato, da bi zbežala iz Lochlevenskih zidov. A naj si bode, kakor hoče: s tem, da si je pokrila srce s starim tartanom narodnih pripovedek, od katerega naj bi se več ne ločila, hotela je nedvomno pokazati še jedenkrat, da je živela in da hoče umreti kot škotska kraljica.

Obleksi se, je sedla Marija Stuart v stol poleg peči; vsi prisotni, ki so jo videli v krasnih oblačilih, katerih že tako dolgo ni nosila, zavzeli so se tako zeló nad njeno postavo, da so ménili, da vidijo v nji, kakor v Holyroodu, vladarico na prestolu izvršujočo vladarska prava.

Marija Stuart, popolnoma vtopljená v pretekle spomine, razodevala je svoje resne misli, rekoč:

Vendar moramo za ta prvi poskus prijateljem obrtnikov hvaležni biti. Ako namreč niso dosegli precej na prvi mah dejanskih uspehov, pridobili so s tem velike, ker so vzbudili med obrtniki samimi zanimanje za skupne stanovske koristi, ker so s tem podali nekako podlago, na kateri se sedaj razpršeni obrtni stan zbira, kjer spoznava svoje prijatelje pa tudi svoje nasprotnike, kjer vidi grozno razdjanje, ki ga je vzlasti med obrtniki napravilo kapitalistično gospodarstvo; sedaj obrtniki pregledujejo vrste svojih stanovskih sodrugov, se štejejo, osrčujejo, vtrjujejo v prepričanju, da morajo obrtniki sami prevzeti delo za svoje koristi, in da boe složnemu in razumnemu postopanju ugoden vspeh zagotovljen; da, ako obrt ne dobi zopet zlatih tál, da si pridobi vsaj trdna in zanesljiva tla, na katerih boe obrtnik človeku dostojno živel in se mu ne bode bati vsake najmanjše sapa, ki bi ga pihnila raz njegovega delokroga.

Veselo je torej videti, kako se vzlasti na Dunaji, kjer je židovski kapitalizem zadál obrtu najhujše, smrtno udarce, vzbujajo obrtniki ter se skušajo zakonitim potom zagotoviti lepšo prihodnost; to pričajo med drugim vzlasti obrtni shodi, katerih četrti se je vršil dné 7. in 8. septembra na Dunaji. Omenjali smo že v listu, s koliko težavami se je bilo boriti osnovalnemu odboru, da je odstranil vse zapreke, vsa sumničenja, ki so prihajala od židovsko-liberalnih listov. Ti namreč so hoteli, — naj velja, kar rado, — prepričati shod obrtnikov, ki je sevéda tudi v političnem oziru velike važnosti.

Vkljub, ali bolje prav, zaradi strastne protiahtaeje izvršil se je obrtni shod prav sijajno. Nad dvanajststo zavednih obrtnikov in njih prijateljev zbralo se je v ta namen na Dunaji. Otvoril je zborovanje predsednik Fenzl in pozdravil s prijaznimi besedami vdeležence zbrane na shodu od blizu in daleč. Podžupan dunajskega mesta, dr. Borschke, pozdravi zborovalce v imenu stolnega mesta, poudarja, da je mestni zastop dunajski že od nekdanj imel pred očmi blagor obrtnega stanú, ter upa, da boe tudi ta shod korak do boljšega. Sevéda ni vse res, kar je omenjal dunajski podžupan; zakaj ravno na Dunaji so imeli do zadnjih let židje neomejeno gospodarstvo, katerega nasledek je vzlasti na Dunaji polom obrtnega stanú. A vspeh združenih kristijanov je velik že zaradi tega, ker so prisilili dunajski zastop, da se je podžupan vdeležil shoda, da je zbrane pozdravil, dasi to gotovo ni bila volja večine mestnih zastopnikov.

Predsednik na to obširno razpravlja razmere obrtnikov. Namen shodu je, da narišemo krivice, ki se godé obrtnikom, da se kot veščaki dogovorimo o sredstvih za zboljšanje naših stanovskih zadev.

Obrtni stan je državi podpora; ako se pa podpore slabe in trohnele, tudi država ne more trdna ostati. Ako se torej trudimo, da bi zboljšali in utrdili obrtništvo, delujemo v eminentno patrijotičnem duhu za utrjenje, v prospeh svoje domovine.

„Vojvoda Guise mi je zatrjeval v moji mladosti, da imam podedovano srčnost svoje hiše, in da znám junaško umreti; toda on gotovo ni slutil strašne smrti, s katero moram potrjevati njegovo mnenje.“ Kzoč na minljivost človeške slave, omenila je, da vidi, kako je ona, po rojstvu kraljica Škocije, po poroki kraljica Francije, vržena z vrhunca svetne moči in časti, da umré celó v rabljevih rokah, dasi nedolžna, — in to jo tolaži najbolj, — ker vse, česar so jo obdolžili, bilo je le krinka. „Prosim Vas,“ — nadaljevala je, — „da mi stojite na strani v moji smrti uri in da potrdite mojo nepremagano udanost katoliški veri. Bodite priče mojih zadnjih činov in mojih zadnjih besed: ne mogla bi dobiti bolj zanesljivih,“ — in na to je dostavila, vzdignivši se, da bi šla v oratorij: „Molimo skupaj zadnjokrat!“

Zgodovina nam ne podaje nobenega bolj žalostnega in ganljivega prizora. nego je ta, ko kleči nesrečna kraljica pred altarjem, sredi svojih dragih, kateri je ne zapusté do zadnjega trenutka. Moli in prosi za svoje prijatelje, ki jo ljubeznjivo obdajajo, in tudi za sovražnike, ki jo preganjajo. Komaj se izvijejo iz prs na pragu stoječe gospe nekateri žalni vzdih kot zadnji dar človeštvu!

Dan je komaj napočil, in Beale in Powlet sta že v gradu; toda nekaj pomenivši se s služkinjo Marijino, vrne se nazaj.

Pol ure pozneje je došel šerif iz Northamptona, z belo palico v roki, spremljan od nekaterih voja-

Odposlanec Unterberger iz Tirolskega, vrl in delaven predsednik katoliškega političnega društva za Inomost in okolico, predlaga med živahnim odobravanjem, da se odposlje deputacija obrtnikov do presvetlega cesarja, ki naj svojemu vladarju izrazi neomejeno vdanost obrtnega stanú.

Ta sklep je bil židovskim liberalcem trn v peti, in precej so zagnali hrup po svojih listih, da cesar ni hotel sprejeti obrtniškich odposlancev, in sicer zaradi tega ne, ker je v deputaciji tudi mehanik Schneider. Ta mož namreč, ki se največ trudi za obrtno gibanje na Dunaji, je židom posebno na potu. To so bile same židovske laži, raztrošene že po listih, predno so sploh odposlanci obrtnikov prosili, da bi jih cesar sprejel. V to deputacijo se je iz vsake kronovine volil po jeden zastopnik; za Kranjsko je bil izvoljen deželni poslanec in mestni svétnik g. Ant. Klein. Res je sicer, da cesar ni zaslíhal odposlancev, a to le zaradi tega, ker so prepozno prosili za sprejem in je cesar že določil, da odpotuje iz Dunaja k vojaškim vajam na Ogrsko. Prepričani smo, da presvetli vladar porabi prvo priliko, ter sprejme deputacijo obrtnega shoda. Vidi se pa iz rovanja židovskih listov, koliko jim je na tem, da bi se cesar neposredno z obrtniki ne razgovarjal o njih stanovskih razmerah. Ker se jim je posrečilo pred letom dnij, da ni sprejel vladar peticije, podpisane od tisočev obrtnikov, upali so, da bodo tudi sedaj avdijenco zabranili s svojim hrupom. Nadejamo se, da se jim v tem ne bode ugodilo, zakaj presvetli naš vladar stoluje visoko nad strankarskim židovsko-liberalnim hujskanjem.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. septembra.

Notranje dežele.

Presvítli cesar vsprejel je med drugim v Velikem Varadinu tudi katoliško duhovščino, s katero se mu je poklonil škof dr. Schlauch. Cesar je v svojem odgovoru izrazil upanje, da bo katoliška duhovščina kakor dosedaj tudi v prihodnje vedela združevati dolžnosti do cerkve in države na korist naše vere in za vtrditev miru v deželi. Židovski listi hočejo iz teh besed cesarjevih posneti, da vladar ne odobrava postopanja katoliške duhovščine gledé na vprašanje o matrikah. Pač je taka razlaga cesarjevih besedi tendencijozna; zakaj po dogodkih zadnjih dni, ko se je naučni minister posvetoval s kardinalom Šimorjem o tem vprašanju, smemo soditi, da vladar obžaluje svoj nepremišljeni korak ter da hoče z lepa pomiriti nasprotje, ki ga je sama prav po nepotrebnem provzročila med cerkvijo in državo.

Češko-nemška sprava še vedno zanima vse kroge v Avstriji. Mladočehi, ki imajo sedaj v deželi prvo in odločilno besedo, kakor so pokazale zadnje nadomestilne volitve po nekaterih krajih, zbrsali so že davno spravo z dnevnega reda, doktor Rieger pa se še vedno trudi z vsemi silami, da jo dožene. Praška „Politik“ poroča, da je zopet doktor Rieger predložil spomenico, v kateri našteva pogoje, ki bi omogočile češko-nemško spravo; med temi se

kov, nosečili gorjače in železne palice, kakor bi se bali upora. Ko pa so se odprla vrata na prvi udarce, in je šerif zagledal Marijo Stuart v slavnostnem blesku Bogu darovanega darú, bil je tako ginen, da ni mogel niti besedice ziniti.

Marija Stuart se je dvignila ter ga mirno pogledala, kakor bi ga hotela vprašati: „Kaj hočete?“ — „Madame“, jecljal je šerif, „lordi so me poslali.“ — „Pripravljena sem; pojdim!“ odgovori kraljica in obrnivši se proti oltarju vzame križ in ga izroči jednemu izmed služabnikov. Bil je isti križ, katerega je oni dan, ko je Powlet razdrobil kraljevi grb njenega prestola, pokazala mu z besedami: „To bo poslej znamenje moje kraljeve časti!“ Ukazala je, naj ga nese naprej, da ji kaže s tem zadnjo postajo njenega križevega pota.

Ne le katoliška poročila, ki so se razširila po vsi Evropi, slikajo nam ta prizor z nepresežno častjo in vzišenostjo; tudi protestantski popisi celo pričajo o nepremagljivi srčnosti in pobožni radosti, s katerima je vsprejela smrt kot božjo dobroto. In na neki list, katerega je spisal jeden njenih sovražnikov, zapisala je neznana roka sledeče vrstice: „V resnici, ta junaška krepost v tako slabem spolu more izhajati le iz milosti Onega, ki deli svojim mučencem moč, da so nepremagljivi.“ „Magna virtus in sexu fragili, quam donavit Ille, qui martyres suos fortes et invictos facit.“

pred vsem zahteva češki jezik kot uradni notranji jezik v čeških okrajih. V tem oziru hoče sicer vlada ugoditi češkim zahtevam, vendar ostane pri tem, da bo občevalni jezik med sodišči in drugimi državnimi uradi nemščina.

Opavi se je, kakor smo že poročali ob priliki blagoslovljenja nove zastave društva „Přemysl“ kazalo strastno sovraštvo med Slovani in Nemci. Kako o teh prepirih sodijo verni katoliki, pričajo te-le vrstice: Mi nemški katoliki obsojamo take ostudne prizore. Med vernimi Nemci in vernimi Čehi ni nobenega narodnega prepira; kajti ravno nemški katoliki branijo z vso odločnostjo pravice Poljakov na Pruskem. Prepír je le med liberalnimi Nemci in Mladočehi; med temi je treba sprave, a je nemogoča, dokler med njimi prevladuje brezvestni liberalizem. Kadar vernost prešine narode in njih voditelje, tedaj je sprava zagotovljena.

Društvo „Austria“ in petardovci. V zadnji seji imenovanega društva je izrekel odbor svojo nevoljo proti irredentovskemu rogoviljenju, ki se je zadnji čas ponavljalo v Trstu; zakaj s tem se spravlja mesto v slabo ime ter izpostavlja življenje meščanov v nevarnost. Predsedništvo je izreklo starišem ponesrečenega dečka Bolderinija svoje sožalje ter jim določilo 25 gld podpore.

Pojavi razpuščenega društva „Progresso“. Voditelji imenovanega razpuščenega društva nameravajo, kakor zagotavljajo poročila, osnovati novo italijansko politiško društvo, katero se boe bajé razširilo po vsem Primorskem. Brčkone so to prazni poskusi primorskih irredentovcev, zakaj vlada boe že storila svoje, da zabrani vsako protivladno gibanje.

Vnanje države.

Srbija. Iz Belega Grada se poroča listom: Povodom godu ruskega carja vršila se je slovesna služba božja, katere so se vdeležili prvi državni dostojanstveniki. Po slovesni sv. maši je sprejemal ruski zastopnik voščila v avdijenci. Mej drugimi je zaslíhal tudi ministerskega predsednika, ki je prišel k njemu na čelu tovarišev ministrov. — Odgovor srbske vlade na pogoje, katere je stavila dunajska vlada Srbiji z ozirom na prevažanje prešičev, odpasli so te dni na Dunaj. Sostavljen je v smislu ministerskega odloka, o katerem smo že poročali.

Rusija. Ruski car je odlikoval na dan svojega godu mnoge ruske državljane. Mej drugimi je dobil vojaški pooblaščenec v Parizu, baron Frederick, red sv. Stanislava prve vrste.

Italija. Kakor je videti, prizadeva si v najnovejšem času italijanska vlada mnogo, da zatré irredentovsko gibanje. To vsaj se razvidi iz poročil, došlih 10. t. m. iz Rima. Mej drugim se to-le poroča: Republikansko društvo „Balilla“ so danes razpustili. Povod razpustu je poleg njegovih irredentovskih in republikanskih nakan okoliščina, da je hotelo društvo preteklo nedeljo prirediti slavnost v spomin in slavo Barsantija, če tudi je bila vlada take slavnosti prepovedala. Policija je mej drugim preiskala mnogo stanovanj društvenikov ter zaplenila več listin.

Francija. Kapitan Monteil utegne kmalu odpotovati v St Louis, da si ogleda porečje reke Nigra. Sočasno bo odpotoval kapitan Menard v Grandbasam ter od tu še dalje v notranje pokrajine, kjer boe utrdil z glavarji-domačini zveze, katere je bil sklenil z njimi kapitan Binger. — Kakor poročajo nekateri časniki, prevaža se zadnji čas mnogo gradiva za brezdimni smodnik iz Francije preko Hamburga v Rusijo.

Španija. V tej deželi vlada še vedno črna žena, neizproсна kolera. Tako vsaj javijo iz Valencije 11. t. m. došla poročila, vsled katerih je zbolelo prej ta dan v provinciji 17, v mestu Valenciji pa 38 oseb za kolero. — Bog nas obvaruj pred strašno morilko.

Anglija. Neki angleški list piše: Grof Kalnoky se je nedavno izrazil, da je ideja trodržavne zveze navstala samo iz potrebe medsebojnega zavoranja, in Nemčiji je med vsemi tremi državami največ do imenovane zveze. Zato si prizadeva Nemčija na vse moči, da ne bi izgubila svoje zaveznice Avstrije, katera bi brčkone takoj postala ruska zaveznica, kar bi spravilo Nemčijo v veliko zadrego.

Turčija. Vsled vednih pobojev v Armeniji poslala je armenska uporna stranka manifest armenskemu narodu, kateri se glási blizu tako-le: „Rojaki! Naši bratje v Armeniji se pobijajo kakor živali, njih imetje pa se krade in ropa. Tla naše domovine, nekdanj najvarnejše zavetje naših najdražjih pravice posuta so s trupli, dočim so naša mesta in polja napojena z armensko krvjo. Armenija je dandanašnji prava kladnica. Turški vojaki, poslani semkaj, da bi naredili mir in red, zlorabili so svoje orožje, da bi zatrli armenski rod. Tako zasramovani, prezirani, teptani deželi pač ne ostaje družega, kakor upreti se z združenimi močmi proti krutim zatiralcem, da zabranimo pred njimi svojo čast in premoženje. Razglas dne 15. julija v glavnem mestu turškega cesarstva, pri katerem so se naši rojaki hrabro potegnili za prostost, lahkó priča, da ne bomo meni nič tebi nič gledali, ko morijo turški divjaki naše rojake kakor ovce. Borili se bodo z obupanjem proti turškim četam, da dosežejo vse to, kar jim je sveto in vzišeno.“

(Dalje v prilogi.)

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dné 9. septembra. (Pomoč poplavljenecem. — Opavska slavnost.) Voda v mestu je upadla, ulice in trgi so zopet prosti, istotako po predmestjih, in človek gré lahko od hiše do hiše po suhem. Samo Veltava valí svoje kalne in rujave valove. Stoprav zdaj stopa na dan vsa ta bēda in škoda, provzročena po povodnji; še le zdaj je možno pregledati vsa opustošenja, katera je storila v nekolikih dneh zlobna Veltava. Pomagati, rešiti, graditi postalo je gēslo dné. Palma zmage pripala bo pa temu, ki se bode v tem oziru najbolj odlikoval. Tisoč in tisoč ljudij nima najpotrebnejšega: nedostaje jim pristrešja (večinoma so nastanjeni po šolah), obleke, hrane in — pitne vode. Poročila z dežele od vseh strani svedočijo, kako ljuto in v velikanskih razmerah je ondi razsajala povodenj.

Glavno delovanje osredotočuje se zdaj povsem na varstvo in pomoč, koje tako nujno vsakemu treba. Lep, plemenit pojav je tudi to, da se zbirka na korist poplavljenecem vdeležujejo celó — najsiromašnejši. Delavec prinaša del svoje mezde, dekla svoj prihranjeni zaslužek, revež si odtrga od ust, da prispeje v osuševanje solz trpečih rojakov svojih. Dobrodelnost češkega ljudstva prestala je v minulih dneh zopet strogo in trdo skušnjo, in znova se je osvedočilo, da še živi in je ostal ljud naš tisti dobri češki ljud, čegar srce je zlato, v kojem niso še zamrli doslej čuti človekoljubja.

Državna pomoč došla nam je takoj dva dni po katastrofi. Cesar je že 6 t. m. podpisal odlok, s kojim vlada dovoljuje dva milijona goldinarjev iz državne blagajnice za poplavljenec na Češkem, Avstrijskem, Slezkem in Predarelskem. Koliko bēde bode odpravljeno, koliko solz posušenih, in vse vsled velikodušja našega vladarja! Dalje je izdatno podporo imenom dežele dovolil deželni odbor v svoti 100.000 gld., vse to in privatna dobrodelnost bodo polagoma že odškodovali uničeno blaginjo ter uveli gospodarsko življenje v pravi tir.

V podporo osebam, kojim je povodenj odnesla ali uničila imetje, dalje za hrano, živež siromašnim stanovnikom podarila sta: kardinal grof Schönborn in namestnik grof Thun, vsak po 4000 gld., bankér Zdekauer 2000 gld., podružnica avstrijske kreditne banke v Pragi 3000 gld., vitez Lanna 1000 gld., Bogomir Bondy 500 gld., dr. Alfr. knez Windischgrätz iz Ostende 1000 frankov, mestna hranilnica 10.000 gld., istotako češka hranilnica 10.000 gld., Clam-Martinić, Lobkovicz, Černin po 1000 gld. itd.

Pod predsedništvom namestnika grofa Thuna se je osnoval deželni podporni odbor, koji ima razširiti delovanje svoje po vsem kraljestvu. Seje imel bode vsacih 8 dnij, doslej se je nabralo pri podpornem odboru nad 114.000 gld., dalje je podarilo društvo „Rudečega križa“ 13.000 gld., perila in odej, ambulanti kuharski voz z Dunaja od prostovoljnega podpornega društva (baron Mundy) deli vsak dan po mestu na tisoče porcij guljaša in kruha. Dné 7. in 8. na pr. se je med reveže razdelilo 5000 konserv po teh vozovih, ki vozijo od ulice do ulice. V občé mestna občina za siromake in bēdne vzgledno skrbi.

Škoda, koja je povodenj provzročila z odplavljenjem drv, lesa, hlodov itd. broji se nad 100.000 gl. Mliuarji v porečji Veltave ne bodo še tri tedne mogli mleti, in bodo državo prosili državnega posojila brez obrestij, ali vsaj za znižanje davka.

Popravljanje Karlovega mostu bode stalo 250.000 gld., trajalo bi pa poldrugo leto, kakor trdi mestni stavbeni svētnik Bulř. Grajenje stebrov v temelji vršilo bi se novodobnim načinom, namreč na kajsonih, sedaj stojé stebri na kamenitih pločah, sicer je pa most še dosti ohranjen. Danes so zopet opažali razpoke na obokih. V večerajšnji seji mestnega starejšinstva so se posvetovali, kaka komunikacija se ima prirediti namestu sesutega mostú. Po štirih predlogih je obveljalo, da se ima uvesti prevoz s parobrodí ali parniki in se bode občinstvo prevažalo sém in tja na treh parobrodih brezplačno. Parobrodna družba, koji bode izročen prevoz, dobivala bode pa pavšal iz občinskih dohodkov, vsak mesec 90 gld.

O sokolski slavnosti v Opavi pišejo nemške novine, da se je pokazila, da so „Sokoli“ izživljali Nemce itd. Brzojavka v „Národ. Listých“ slóve pa nastopno: „Sokolska slavnost se je sijajno

izvršila; to je bilo velikansko združenje „Sokolstva“ češke zveze s češko-moravskim in šlezijskim. Poudarjala se je potreba velike češko-slovenske zaveze. Sprevod po mestu bil je jako lep. Nahujskana nemška sodrga je vriščala in provzročevala nasilnosti. Sprevod nazaj bil je prepovedan. „Sokolstvo“ na konjih, družice v kočijah in drugi „Sokoli“ vračali so se ostentativno po Katarinski občini v „Besedo“. Navdušenje je bilo veliko. Zvečer so se ponavljali napadi nemške druhalí. Na odhajajoče oddelke so metali kamenje. Da bi pa mogli napadati, počakajo, da se je zmačilo. Pametni in pošteni Nemci so se sramovali teh izgredov. Čehi so se vkupe združili, če bi bili prepodeni, da mogó odbijati napade. (Kakor v Celju! Vred.) Dana je obljuba: Na svidenje v slovanski Pragi prihodnje leto!

Mestni očetje so bili aranžérji teh izgredov, kakor mi je pripovedoval svedok te slavnosti. Mestna policija se je tako obnašala in njen nadzornik Kašpárek (jojmene Velikonemec!), da vlada občna nevolja. Ondi, kjer so Nemci napadali „Sokole“, ni bilo videti redarjev. Mestni očetje so pomagali kričati in razgrajati. Uradniki mestne hranilnice so piskali, da so kar sami oglušeli. Nesmrtné zasluge si je pa stekel list „Freie schlesische Presse“ in njegov vrednik Emil Schöneich. Ta arogantni German je pred češko „Besedo“ osobno pozivljaj policijo, naj pusti pri miru izgrednike, to jih nič ne briga, odgovorna za vse je — vlada! Za svojo predrzno nesramnost skupil je tako poučenje od necega „Sokola“, da bode pet laških let pamtil njegovo desnico. Za vse te izgrede je pa edino odgovorno opavsko mestno zastopništvo.

Kulturonosci opavski pa niso dosegli svojega namena, kajti slavnost se je sijajno izvršila, — in se njen moralni vspeh dostatno še oceniti ne dá. Gostje iz Češke in Morave so videli z lastnimi očmi bēdo svojih bratov v Sileziji, videli so njih nadloge, želje in napore, ter so jih potolažili in okrepili k daljšemu delovanju. Okoličani opavski pa, ki so doživeli tak sprejem pri prvem slavnostnem vstopu v mesto, kojemu dajo skupiti na leto lepe tisočake, uvideli so, kaj jim je početi; zdravilo za take ljudi so jim pokazali prostjeovski Hanaci: Ne kupujte pri političnih nemških fanatikih in ne občujite z njimi! Isto svetujem rojakom svojim celjske okolice.

Dnevne novice.

(Slovenska gospodinjstva šola.) Svoje p. n. čitatelje opozarjamo danes na naznanilo mej inserati, v katerem vabi m. prednica Uršulinskega samostana ljudski šoli odrasle deklice, da se vpišejo od 15. do 17. septembra v slovensko gospodinjstvo šolo. Ker se je potreba take šole povdarjala od vseh strani in ker je upati, da bo tudi manj premožnim deklicam mogoče brez posebnih vplačil izobraževati se v tej šoli, nadejamo se, da se bo prav mnogo slovenskih deklic vpisalo v to šolo, da dobimo iz nje verne, delavne in razumne slovenske gospodine.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dné 10. septembra XXXVIII. sejo. Navzočni: Podpredsednik Luka Svetec. Odborniki: Dr. vitez Bleiweis, Matej Močnik, Ivan Murnik, dr. Vošnjak (blagajnik) Andrej Zamejec, A. Žlogar (zapisnikar). — Tajnik poroča o tekočih zadevah ter naznanja, kako so izvršeni poprejšnji ukrepi, kar se vzame na znanje. — Blagajnik dr. Vošnjak naznanja, da je ravno dospela žalostna vest o smrti dr. Dragotina Prusa v Konjicah, kateri je bil prvomestnik ondotne podružnice in od začetka velikospeshevatelj naše družbe, kar se privzame v zapisnik v njegov spomin. — Visoko c. kr. deželno sodišče v Ljubljani javlja družbi z dopisom d 30/8 št. 6614, da jej je pokojni veleposestnik Fr. Kotnik na Vrdu volil 500 gld. — Za te in druge mrtve dobrotnike, kakor za žive družbenike opravi se ob veliki skupščini slovesna služba božja. — Zaradi učiteljskega osebja na družbinih zavodih pri svetem Jakobu v Trstu in v Rojanu ukrene se potrebno. — Istotako zbog glavne skupščine, ki bo 24. sept. v čitalnični dvorani. — Ker se bodo v družbinem „Vestniku“ letos objavila vsa načelnštva, prispevki itd., uljudno prosimo one podružnice, ki še tega niso storile, da v kratkem pošljejo svoje izkaze.

(Mandat za deželni zbor koroški) odložil je zaradi bolezni znani poslanec kmečkih občín za ce-

lovški okraj Seebacher. Bil je rodóm Slovenec, a se je vzlasti kot poslanec in načelnik koroškega „bauernbunda“ vedno družil z nemškimi liberalci ter pobijal opravičene zahteve koroških Slovencev, svojih rojakov.

(Zgradba deželnobrambovske vojašnice) v Gruberjevih ulicah dospela je danes do vrha in so že pričeli s streho. Tem povodom je dvonadstropna stavba lepo okrašena s smrečjem, cesarskimi, mestnimi in narodnimi zastavami.

(Pevski večer) priredi jutri v nedeljo dné 14. sept. t. m. delavsko pevsko društvo „Slavec“ v restavraciji ljubljanske čitalnice. Začetek ob 8. uri, vstopnina: za neude 20 kr., udje so prosti. Ker je čisti dohodek namenjen v podporo obubožani obitelji, nadeja se obilne vdeležbe Odbor.

(Podklosterski uboj) ne pride še ta mesec — kakor se nam poroča — pred porotnike, temveč pozneje.

(Ponesrečil) se je delavec Janez Blaj, ki je pri svojem delu blizu postaje Trbovlje iz višine padel ter si ob štrlečo pečino popolno razbil glavo. Ponesrečenec je bil 36 let star, pristojen v Rateče ter je zapustil vdovo in šestero nedoraslih otrok.

(Deveti avstrijski shod zdravnikov) vršil se je dné 5. t. m. v Opavi. Zastopanih je bilo 24 zdravniških društev po 63 odposlancih; Kranjsko je zastopal g. vladni svētnik prof. dr. Vatenta.

(Premovanje konj v Trebnjem) Dné 11. sept. je bilo premovanje konj v Trebnjem. Pripeljali so 11 kobil z žrebeti, 8 mladih kobil in 13 eno- in dveletnih žrebet. Premije so dobili in sicer za kobile z žrebeti: Jozefa Hribar iz Vel. Gabra 40 gld., Marija Gresel iz Trebnjega 25 gld., Fr. Beve iz Loke 20 gld., Iz. Hovar iz Temenice 15 gld., Al. Gliba iz Vel. Loke, Fr. Majzelj iz Belcerkve in Jos. Stermole iz Vira vsak po eno srebrno državno svetinjo. Za mlade kobile: Ant. Planinšek iz Mirne 30 gld., Jos. Rus iz Mirne Peči 15 gld., Janez Babnik iz Toplic in H. Müller iz Trebnja vsak po eno srebrno državno svetinjo. Za žrebete: Josip Stermole iz Vira, Jul. Treo iz Mal. Vasi in Jozefa Hribar iz Vel. Gabra vsak po 10 gld.; Janez Bukovec, Fr. Wurzbach in Fr. Pucihar vsak po eno srebrno svetinjo.

(Učiteljska služba.) Na dvorazrednici v Sentvidu nad Vipavo je stalno popolniti nadučiteljsko mesto z letno plsčo 500 gld. in opravilno doklado 50 gld. Obrok za prošnje do 24. t. m. na okrajni šolski svēt v Postojini.

Telegrami.

Dunaj, 12. septembra. Danes dopoldne se je vršilo slovesno odkritje Liebenbergovega spomenika. Pri slavnosti so bili navzoči: minister grof Taffee, baron Gautsch, Bacquehem, grof Falkenhayn, grof Schönborn, cesarski namestnik in župan.

Lisa (Slezija), 13. septembra. Veličastva in visoki dostojanstveniki s sijajnim spremstvom so došli sém ter so se podali na prostor vojaških vaj.

Budimpešta, 12. septembra. Dunava nevarno narašča. Zdaj je vže 578 centimetrov nad navadno višino. Spodnje nabrežje je poplavljeno na obeh bregovih. Iz skladišč „Podunavskega parobrodnege društva“ so morali blago odstraniti. Zdaj je voda vže tako velika, kakor je bila 1881. l.

Gibraltar, 12. septembra. Španska oblastva so dela pod ključ one štiri Špance, ki so nedavno napali angleške častnike.

Calais, 12. septembra. Včeraj dopoldne je skočil brzovlak blizu Chaumonta z železničnega tiru. Mnogo voz je zdrobljenih. Izmed ljudij ni nikdo smrtno poškodovan.

Southampton, 13. septembra. Danes so začeli delavci v ladijarnici zopet delati. V mestu je mir. Glavnega hujskača so deli v zapor.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokričina na 24 ur v 1000
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
12	7. u. jut.	735.1	13.6	sl. jz.papad	oblačno.	1 10
	2. u. pop.	734.9	21.0	"	jasno	
	9. u. zveč.	736.7	15.8	"	dež	
Srednja temperatura 16.8°, za 24° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

13. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	—	kr.
Srebrna " 5 1/2 " 100 " 16%	88	"	80	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	"	60	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	25	"
Akcije avstr.-ogerske banke	973	"	—	"
Kreditne akcije	309	"	—	"
London	112	"	50	"
Francoski napoleond.	8	"	95 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	39	"
Nemške marke	55	"	22 1/2	"

UMRILI MO:

10. septembra. Janez Grandel, pekovski pomočnik, 53 let, Križevniški trg 5, srčni kap.

V bolnišnici:

10. septembra. Marija Blatnik, delavčeva žena, 55 let, dysenteria.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je vsemogočni Bog k sebi poklical našo iskreno ljubljeno mater, gospo

Antonijo Hafner

danes ob polnoči po kratki bolezni prevideno s sv. zakramenti v 69. letu njene dobe.

Pogreb predrage ranjce bode v nedeljo, dne 14. t. m., ob 5. uri popoldne na tukajšnjem pokopališču.

Blaga pokojnica priporoča se v molitev in pobožni spomin.

Gorenji Logatec, 13. sept. 1890.

Ljudevit Sterger, dr. Gustav Sterger, dr. Stanko Sterger, Franc Hafner, Anton Hafner, Ivan Hafner, sinovi. — Amalija Hafner, Terezija Hafner, hčeri. (1)

Predstojništvo samostana uršulink

naznanja s tem, da se **prične pouk na novi višji slovenski dekliški gospodinjski šoli**

dné 19. septembra t. l.

Vpisovanje se vrši od 15. do 17. sept. od 9. do 12. ure dopoldne.

Natančna pojasnila daje predstojništvo samostana uršulink v Ljubljani. (2-1)

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Pričetek pouka v mestnih otroških vrtcih.

Pouk v I. in II. mestnem otroškem vrtcu s slovenskim poučnim jezikom se prične

dné 18. septembra

s sv. mašo in sicer za I. otroški vrtec v farni cerkvi sv. Petra, za II. otroški vrtec v stolni cerkvi.

Vpisovanje otrok se bo vršilo od 15. do 17. septembra, vselej od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne v učnih prostorih, to je, za I. otroški vrtec na sv. Petra nasipu št. 65 pri tleh na levo, za II. otroški vrtec v Poljskih ulicah št. 10, I. nadstropje. (3-1)

Mestni magistrat ljubljanski,
dné 10. septembra 1890.

pripravljena od lekarja GABR. PICCOLI-ja v Ljubljani, je uplívno zdravilo, katero krepeča želodec, mehča, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovij ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov ureja očee zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 stekleniče za gl. 1.36; po 24 za gl. 2.60; po 36 za gl. 3.84; po 44 za gl. 4.26; po 55 za gl. 5.26; po 110 za gl. 10.30; po 550 za 50 gl.

V steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. (60-1)

Vinko Čamernik,

kamnosek.

v Ljubljani, Parne ulice št. 9, šiljala tik mesarskega mostu,

se najljudneje priporoča prečastiti duhovščini in izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovejših načrtih prav lično in iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobnihih spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer pomladi in pred Vsemi svetimi.

Se posebej opozarja na krasen, od kajuhahtalskega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

kateroga prodá po primerno jako nizkej ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. (2)

Prva kočevska domača obrt

upraviteljstvo in prodajalnica je

Šelenburgove v Ljubljani Šteimerjevo ulice 4 postopje

se priporoča v izdelovanje najlepših okvirov za fotografije in slike. Velika in izborna zaloga krožnikov iz javorovega lesa z napisi (monogrami), grbi, znamenji itd., tobačnih pip, cevi za smodke in cevi iz višnjevega lesa, palic, sezuvalnikov, pletenic in vóz za otroke.

Postrežba točna, uljudna in cena. (3-1)

Št. 465.

(2-2)

Pričetek mestnih ljudskih šol.

Na mestnih ljudskih šolah ljubljanskih, in sicer na I. in II. mestni petrazredni deški ljudski šoli, mestni nemški deški ljudski šoli, na mestni dekliški šoli pri sv. Jakobu, na dekliški šoli v uršulinskem samostanu, na mestni nemški dekliški ljudski šoli in jednorazredni šoli na Barji se prične šolsko leto 1890/1

dne 19. septembra 1890.

Vpisovanje bivših in vsprejemanje novih učencev in učenk se bode vršilo dné 16. in 17. septembra t. l., in sicer:

Za I. petrazredno deško ljudsko šolo v šolskem poslopju v Poljskih ulicah; za II. petrazredno deško ljudsko šolo v šolskem poslopju na Cojzovi cesti; za nemško deško šolo v Mahrovi hiši na Cesarja Jožefa trgu št. 12; za dekliško šolo pri sv. Jakobu v redutnem poslopju; za uršulinsko šolo v uršulinskem samostanu; za nemško dekliško šolo v Špitalskih ulicah št. 10 (kresija) in za jednorazrednico na Barji v šolskem poslopju.

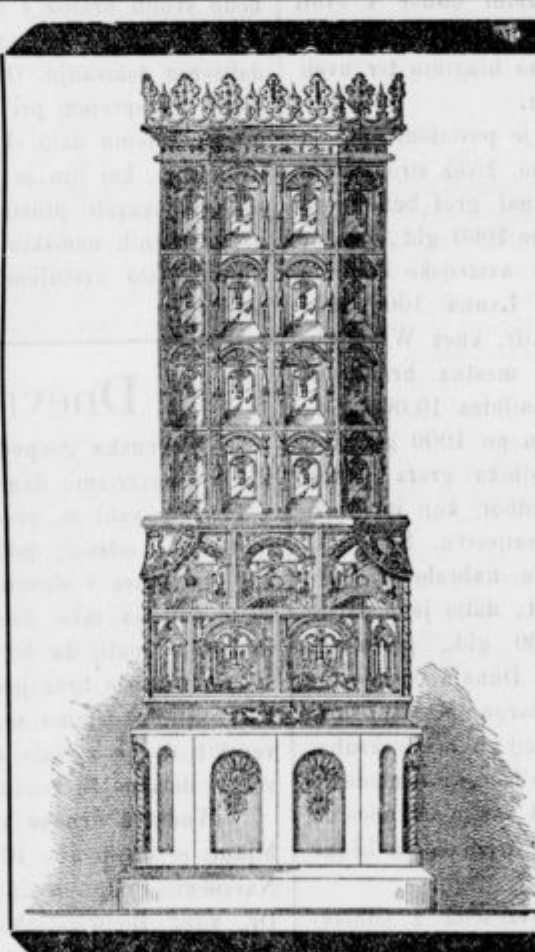
C. kr. mestni šolski svet ljubljanski,
dné 4. septembra 1890.

Predsednik: Grasselli, s. r.

Štirji dijaki

z vsó postrežbo vsprejmejo se na hrano v Ljubljani, Florjanske ulice št. 13, II. nadstropje. Pri stanovanju je hodišče in dvo-rišče. (3-3)

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporoča **KAT. TISKARNA** v Ljubljan.

Fran Jevnikar

Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rujavo, zeleno in slonokoščeno osteklene, ognju protivne

peči

v najraznovrstnejših oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franko.

Zastopništvo

pri (40-25)

Vidic & Comp.
Slonove ulice.

Knjigarna

Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v LJUBLJANI, Kongresni trg št. 2,

priporoča svojo

popolno zalogo

šolskih knjig,

broširanih ali trdo vezanih, ki so v rabi na tukajšnjih in vnanjih šolskih zavodih, posebej še one za c. kr. višjo gimnazijo, c. kr. višjo realko in za tukajšnjo c. kr. možko in žensko učiteljsko pripravnico, zasebne, meščanske in ljudske šole po najnižji ceni. (4-3)

Imenik navedenih učnih knjig se dobiva brezplačno.

Organist in cerkvenik

išče službo. Zmožen je ta posel opravljati tudi pri kaki mestni župniji. Več pové iz prijaznosti opravništvo „Slovenca“. (3-3)

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvorni carbolineum

varuje trajno (16-12)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zajamčena. 5 kgr. 1.50 gld., 100 kgr. 16 gld. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomaz.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Ratisboni in na Dunaji, X. okraj, Keplerstrasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani.

C. kr. priv. zavarovalnica

ASSICURAZIONI GENERALI

(Občno zavarovalno društvo v Trstu.)

(Ustanovljeno l. 1831.)

Jamstveni zaklad družbe . . . gld. 40,758.238.42

Izza ust. je plačala družba škod za . . . 227,371.631.43

Zavarovalno stanje v oddelku zavarovanj življenja 31. dec. 1888 . . . 116,904.648.39

Premijski listi in premije, ki se bodo v poznejših letih pobrale v odd. zavarovanja zoper požar . . . 23,544.053.22

Družba zavaruje:

1. na človeško življenje v vseh mogočih sestavah.

2. Zoper škode po požaru na cerkvena, graščinska in kmetijska posestva, stanovanja in gospodarska poslopja in njihovo vsebino, raznovrstno blago, žetve, les in oglje na prostem, kakor tudi zoper škode vsled podiranja in spravljanja, vsled strele, plinovega razpoka in onega pri parnih kotlih.

Občinam, cerkvam, samostanom, pobožnim ustanovam in graščinam dovoljuje Assicurazioni Generali 20% odpust normalne premije.

3. Zoper škode vsled prevažanja na blago, pridelke, ladje in druga prevaževalna sredstva mej prevažanjem na morji, rekah, prekopih, jezerih in po suhem s poštnimi vrednostnimi pošiljatkami vred.

4. Zoper škode vsled razbitja zrcalnih oken in ogledal.

5. Zoper telesne nezgode na račun prve splošnje zavarovalne družbe zoper nezgode na Dunaji.

6. Zoper škodo po toči na poljske pridelke na račun Ogerske zavarovalne družbe po toči in protizavarovalne delniške družbe v Budapešti.

Pri zavarovalni stroki na življenje jamčijo zavarovalni pogoji zavarovancu razven drugih prednostij:

veljavnost polie v slučaju samoumora, dvovoja itd. po petletnem obstanju;

nezastavljene police ne morejo ugasniti po triletnem obstanju;

pravica do obnovenja (tekem 3 mesecev) polie, ki so ugasnile zaradi neplačevanja zavarovalnin, popolnoma neodvisno od zdravlja še živečega zavarovanca;

omejitev ničnostih razlogov za slučaj nameravane in dokazane goljufije;

brezplačno razširjenje zavarovalne veljavnosti do zneska 15.000 gld. za slučaj, ko bi bil zavarovanec poklican k črni vojski, in sicer po enoletnem obstanju;

zavarovanje ne preneha mej vojskim službovanjem za zavarovance, ki so člani stalne vojne ali domobranstva, ter se v tem slučaju priračunavajo najnižje dopolnilne premije.

Nevojniki na suhem (uradniki vojaške pošte in hrzojava, vojaški zdravniki, vojaški živinozdravniki, vojaški lekarnarji, vojaški duhovniki, računski in intendantni uradniki) ali vojniki na suhem od feldveblja navzdol ne plačajo dopolnilnih premij, za vojskino zavarovanje do zneska 3.500 gld., ako je polica že tri leta veljavna.

Zavarovalni oddelek na življenje je popolnoma samostojen. Ima lastno premoženje in je od drugih strok tako ločen in neodvisen, da tudi slučajna zguba pri zavarovanju zoper požar ali škode pri prevažanju ne more vplivati na to stroko.

Družba jamči za olajšave, ki se strinjajo z zdravim trgovinskim poslovanjem, tako pri odmerjanju zavarovalnin, kakor tudi pri likvidaciji škod, katere vedno točno izplačuje. (20)

Glavni zastop v Ljubljani:

C. Tagliapietra,

Gradišče št. 4.

Pozor!

Stroji za pranje in sušenje perila;

najnovejši patent. Varuje se perilo, ter opere belo ko sneg. Prihrani se mnogo časa in več ko polovica kurjave. S strojem opereš v eni uri, kakor z roko v enem dnevu.

„Ekspress“ ali stroj za surovo maslo. C. kr. patent. Obsega 5 do 50 litrov, s katerimi se v 4 ali 5 minutah naredi iz smetane najboljše surovo maslo.

Blagajnice (kase), stiskalnice za kopiranje;

vsako- vrstni stroji za poljedelce posebno

mlatilnice, ročne reznice za krmo in na mlatilo (Göppel), trijerji, stroji, s katerimi se žito čisti in odbira, koruza robka, grozdje in sadje stiska, pumpe za gnojnico itd.

Šivalni stroji

za domačo in obrtno porabo, otroški vozički, svila, olje, sploh vse, kar se potrebuje za šivalne in poljedelske stroje. Vse v veliki izbiri iz najboljšega blaga in po najnižji ceni.

Pri tej priliki se zahvaljujem za 20letno zaupanje, katero si želim ohraniti s hitro in točno postrežbo.

Vnanja naročila sprejemata moja potovalca gg. Ivan Komatič in Ivan Grebenc, ter na zahtevo tudi dajeta pouk s stroji. Stroje na vlačila (Göppel) na zahtevo ta dva gospoda postavljata, kjer je treba. Priporoča se za obilna naročila

s spoštovanjem

(7-5)

FRANC DETTER

v Ljubljani na Starem Trgu št. 1.

Nasproti železnemu mostu.

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste

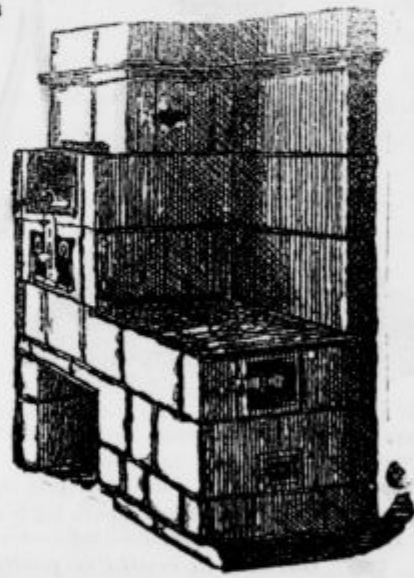
trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(35)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.

OLJNATE BARVE

kositarških pušicah po pol in jeden kilo priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(95)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.

Deželna lekarna
Ludovika
v Ljubljani,

pri Mariji Pomagaj
Grečel-na
Mestni trg 11,

priloga se slavemu duhovščini, ter navaja izkušenih in že z gozdravil in specialitet,

občinstvu in prečastiti nastopno le nekaj svojih tovim vspehom rabljenih in sicer.

Francosko žganje s soljo ali brez soli, pristno francosko blago proti revmatizmu in za oživiljenje in okrepanje. — V steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gld.

Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo proti ozeblinam in zastaranim ozebam, kakor tudi proti rudečemu nosu in obrazu. Po 8-10 dnevnej rabi je bolezen popolnoma ozdravljena. — Cena lončku 40 kr.

Fijakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. Cena škatlici 25 kr.
Cvet za protin in revmatizem, najvpešnejše in najsigurnejše sredstvo proti revmatizmu, trganju po udih, protinu, bol znim v križi, revmatičnemu zobobolju itd. — Cena steklenici 50 kr.

Voda za čiščenje obraza. — Cena steklenici z navodilom za rabo 80 kr.
Guarana praški, zanesljivo sredstvo za migreno in enosranski glavobol. — Cena škatlici z 10 praški 50 kr.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživiljenje rasti las. — Cena steklenici 60 kr.

Tinktura in obliž za kurja očesa, sigurni sredstvi za popolno odpravo kurjih oces, bradavice in trde kože. — Steklenica s čopičem in navodilom za rabo vred velja 40 kr., 1 obliž 40 kr.

Kapljice za odpravo krča, neprekosljive gledé zdravilne moči, nekaj kapljice na sladuru ali v kamilnem čaji takoj ukroti krč. — Cena steklenici 36 kr.

Cvet za gušo proti guši in napetemu vra u, za utiranje. — Stekl. velja 20 kr.
Olje iz repja je najreelnejše sredstvo, da se zabrani prehitro osivenje las, lase naredi mehke, odstrani in zabrani delanje sitnih luskin na glavi. — Flakon 30 kr.

Razven navedenih zdravilnih sredstev dobijo se v deželni lekarni pri „Mariji Pomagaj“ raznovrstna medicinična mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, razni pristni angleški in francoski parfumi. Pariški prašek za dame (bel in rudeč), poudre de riz, kadilni papir, kadilne svečice, potpourri itd., dr. Bocharovo aromatiško zeljšično milo in jako fino glicerinsko milo in glicerinsko vijolično milo. (1 komad 35 kr.)

Spošto ranjem

Ludv. Grečel, lekarnar.

(23)

P. HILZER,
ces. in kralj. dvorni zvonar
v Dunajskem Novem Mestu

priloga zalogo zvonov za zvonike. lepo- in soglasne zvončke vsake velikosti in vsakovrstnega glasú.

Za določen glas, popolno in čisto ubranost in blagoglasje zvonov se jamči, kakor tudi za lepo umetaljno litje in najboljšo rudnino.

Nadalje priloga jarme in druge reči za zvonove iz kovalnega železa in iz lesa po svojem najboljšem in priznatem sistemu za lahko zvojenje

Naročeni predmetje izvršujejo se naglo, cenó in z najugodnejšo plačilno pogodbo.

L. 1838. ustanovljena tovarna je prodala že 4710 zvonov, ki so tehtali 1.272.800 kg.

Odlake: Zlati križec za zasluge s krono l. 1857., „dve svetinji za napredek“ dobljeni na dunajski svetovni razstavi 1873. l. za zvonove dunajske votivne cerkve. Odlaka zlate svetinje na dunajski obrtnijski razstavi 1880. l. in častne diplome na obrtnijski razstavi 1889. l. v Budejovicah (Budweis) itd. itd. Vrh tega mnogo priznanj za izvršne izdelke. (24-16)

Lepoglasne zvončulje s štirimi zvončki za zakristije po 25 gld in višje.

Lepoglasne altarne zvončulje od alpaka s štirimi zvončki po 14 gld., s tremi po 11 gld.; od medí (mesinga) s štirimi zvončki po 10 gld., s tremi po 8 gld.

Obrazci in ceniki se pošiljajo brezplačno.

Trgovina z železnino
Albin-a C. Ahčin-a

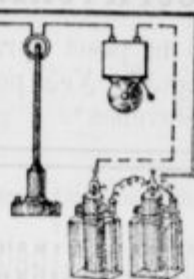
v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8,

priloga svojo bogato zalogo poljedelskega orodja, posebno plugov, lepo in močno izdelanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, ameriškanskih gnojnih vil, prav lepo in lahko izdelanih, a poleg tega vendar trpežnih, zobov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, potem rož, steselcev, ôs, zavornic za vozove, okov za vozé itd., šin za kolesa, podkev, cokel, konjskih žeblicev, slokih žag, kôs, srpov, slamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj.

(28-18)

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, srinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

Hišni telegraf
brez telefona
le gld. 4.50
in višje.

Posamezni deli za napeljavo strelovodov, hišnih telegrafov in telefonov so vedno na razpolago. Za dobro, zanesljivo in točno delo jamči, cena je kar mogoče nizka.

Josip Rebek,

(prej Karol Ahčin)

ključarski mojster,

13 Francovo nabrežje Ljubljana Francovo nabrežje 13.

priloga svojo izborna zalogo lepo, natančno in trpežno izdelanih

štedilnih ognjišč

okov za okna in vrata; izdeluje tudi

(2)

železne ograje

v vsakovrstnih oblikah po poslatih vzorcih ali lastnem načrtu in sploh vsa ključarska dela po najnižji ceni.

Sprejema naročila iz mesta in z dežele ter je izvršuje točno, poceni in zanesljivo.

Posebno opozarja na svojo na Kranjskem največjo zalogo

elektrotehničnih proizvodov

katera omogočuje najzanesljevijo vpeljavo telegrafov in hišnih telefonov v poljubni dolgoti. Slednja priloga še posebej cenjenim gg. trgovcem in tovarnarjem v varstvo pred tatovi in svrhu hitrega poslovanja.

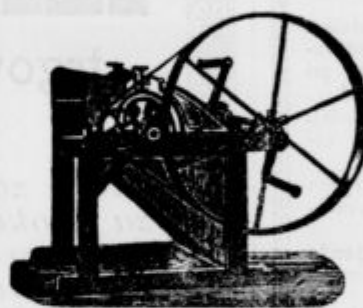
Prečast. duhovščini, veleposestnikom, tovarnarjem in sploh hišnim posestnikom se priloga za napeljavo

strelovodov,

katera napeljuje na stolpe, dimnike in poslopja po najnovšem zanesljivem načinu; popravlja tudi že napeljane pohabljené strelove, katerih zanesljivost preizkuša z navlaš za to naročenim „elektrometrom“.

(20-6)

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive, vinske in sadne stiskalnice, priprava za odstranjenje peronosperé, mlini za grozdje in sadje, avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovjša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd. Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajaleem najugodnejši pogoji.

(20-19)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo
salonski krilasti klavir, pianine (52-31)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld.

Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld. Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Važno za zdrave in bolne!

Najboljše in priloga sredstvo proti glavobolu, boleznim v želodcu, v prsah, na pljučih, obistih, jetrah, dalje proti protinu in proti živčnim boleznim, proti kašlju, hripavosti, vspešno za otroke, dojenice, prebolele, za ženske pred in po otrošji postelji, bledične, krvirvene sploh slabotne osebe je

Trnkóczyjeva

hmelova sladna kava,

katera je najboljše dijetetično okrepujoče in tečno sredstvo, od mnogih zdravnikov kot »izvrstno« priloga.

Zametek 1/4 kilo teže velja 30 kr. Najceneje se kupi v zavojih po 4 kile, v katerih so 4 zamotki. Dobiva se pri izdelovatelju

Ubalđ. pl. Trnkóczy-ju, lekarju v Ljubljani,

dalje v glavnih zalogah lekarjev na Dunaji: V. pl. Trnkóczy-ju, 5. okraj, Hundstürmerstrasse št. 113; dr. Otto pl. Trnkóczy-ju, 3. okraj, Radeckijev trg št. 17; Jul. pl. Trnkóczy-ju, 8. okraj, Josefstädterstrasse št. 30; v Građci (Stajarsko): Vendelin pl. Trnkóczy-ju, lekarju; dalje pri vseh lekarjih, trgovcih, droguistih itd., pristne le v zamotkih, ki imajo zgorajšnjo oblastveno vknjiženo znamko.

Razprodajalcem dovolim znatni popust.

(6)